

תת"ע 5031/03/16 - אוחנה אברהם נגד מדינת ישראל, שלוחת תביעות תעבורה חדרה

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

תת"ע 5031-03-16 מדינת ישראל נ' אוחנה אברהם

בפני	כבוד השופטת עידית פלד
מבקש	אוחנה אברהם
	ע"י ב"כ עו"ד גליה לביא
נגד	מדינת ישראל
משיבה	שלוחת תביעות תעבורה חדרה

החלטה

לפני בקשה לביטול גזר דין שניתן בהיעדר הנאשם ביום 28.7.20.

הנאשם הורשע ביום 2.10.18, על פי הודאתו מפי בא כוחו דאז, בכתב אישום מתוקן בעבירות של נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה תקף (רישיון שפקע ב 13.9.2004) בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה, ונהיגה ברכב במהירות מופרזת של 166 קמ"ש במקום 110 קמ"ש בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, עבירות מיום 26.6.15.

הנאשם צירף והודה בתיק נוסף, תת"ע 2201-05-16, באותן עבירות של נהיגה לאחר שתוקף רישיון הנהיגה שלו פקע ביום 13.9.04, ונהיגה במהירות מופרזת של 139 קמ"ש במקום 90 קמ"ש, עבירות שנעברו ביום 13.2.2016.

ישיבות טיעונים לעונש נדחו מעת לעת על מנת לאפשר לנאשם לפעול להסדרת הרישיון, לאחר שנטען כי הסדיר חובותיו להוצאה לפועל, ועליו לעבור מבחן עיוני על מנת שיוכל להוציא רישיון נהיגה תקף; ובהמשך נטען, כי הנאשם עבר מבחן עיוני ונותר מבחן מעשי; וב"כ הנאשם דאז אף הודיע כי הצדדים הגיעו להסדר טיעון; אך הנאשם לא התייצב לדיונים (9.9.19, 23.10.19) ובא כוחו טען, כי הקשר עמו נותק והוא לא משתף פעולה, והוצא צו הבאה, והוגשו בקשות לשחרור מייצוג. בדיון מיום 2.1.20 טען ב"כ הנאשם, כי הנאשם עבר מבחן תיאורטי ומבחן מעשי ונדרש לעבור קורס נהיגה נכונה, והדיון נדחה פעם נוספת על מנת לאפשר לנאשם להסיר את המחדל; אלא שגם לדיונים הנדחים (9.2.20, 23.2.20, 22.6.20) לא התייצב הנאשם, וב"כ חזר וביקש להתפטר מייצוג נוכח חוסר שיתוף פעולה מצד הנאשם, והוצא שוב צו הבאה. בקשת דחיה שהוגשה ביום 15.7.20 ע"י ב"כ נוכחית נדחתה; ובישיבה מיום 16.7.20 התייצב הנאשם ללא ב"כ וביקש לדחות את הדיון על מנת להיוועץ בעורך דין; ובהחלטתי מיום 16.7.20, הוריתי על שחרורו של ב"כ קודם מייצוג הנאשם, והרבה לפני משורת הדין, ניתנה לנאשם הזדמנות אחרונה להתייצב לדיון הטיעונים לעונש

במועד נוסף שנקבע ליום 28.7.20 על מנת שיוכל להתייעץ עם עורך דין אחר מטעמו, תוך שהנאשם הזהיר בחובת התייצבותו לדיון שאם לא כן ניתן יהיה לדון שלא בפניו וכן להוציא כנגדו צו הבאה.

יצוין, כי ביום 27.7.20 הוגשה בקשה נוספת מטעם ב"כ נוכחית, אשר ביקשה להתמנות כמייצגת זמנית עד אשר ימונה עו"ד חלופי בתיק, וטענה כי אינה מורשית לצפות בתיק ולעיין בו, ולכן לא תוכל להתייצב לדיון במועד שנקבע ליום 28.7.20, והנאשם יתייצב בעצמו ללא ייצוג.

אף על פי כן, הנאשם לא התייצב לדיון הטיעונים לעונש בעניינו, על אף שהזהר כי ניתן יהיה לדון אותו שלא בפניו.

בנסיבות אלה, נוכח הימשכות ההליכים בתיק זה, ונוכח ההזדמנויות החוזרות ונשנות שניתנו לנאשם להתייצב לדיון בעניינו, והוא הזהיר כי ניתן יהיה לדון אותו שלא בפניו, נדון הנאשם בהיעדרו; ונגזר עליו קנס כספי, פסילה על תנאי, ופסילה בפועל לתקופה של 24 חודשים.

ביום 11.8.20 הגיש הנאשם, באמצעות ב"כ הנוכחית, 'בקשה בהסכמת המאשימה לביטול גזר דין שניתן בהיעדר'. בבקשה טען הנאשם, כי התייצב לדיון ביום 29.7.20 באיחור של יום מתוך טעות בתום לב והסתמכות על דברי בית המשפט כי הדיון הנדחה יתקיים בערב תשעה באב (סעיף 3 לתצהיר המבקש) החל ביום 29.7; ועל אף שבפרוטוקול הדיון מיום 16.7.20 נרשם מועד הדיון המדויק (28/7), הוא לא ידע זאת, שכן לא היה מיוצג בדיון, ולכן לא קרא את הפרוטוקול לאחר הדיון (סעיף 5 לתצהיר המבקש). כן נטען, כי אין ממש בטענות ב"כ קודם בדבר חוסר שיתוף פעולה מצידו, וזה הודיע לו כבר לפני כשנה כי התפטר מהתיק, ולא עדכן אותו אודות זימונים לדיונים וצווי הבאה שהוצאו (סעיפים 7-9 לתצהיר). עוד טען הנאשם, כי הוא אב ל-12 ילדים וסב ל-12 נכדים, ואי ביטול גזר הדין יסב לו נזק רב, לאחר שעשה מאמצים רבים להוצאת הרישיון, ועבר טסט מעשי 21 קורסים לנהיגה מונעת ונותר לו קורס שלישי ואחרון לעבור שמועדו נדחה בשל הקורונה ובכוונתו לעשותו; ולכן ביקש את התחשבות בית המשפט וביטול גזר הדין, כדי לתת לו את יומו בבית המשפט באמצעות מייצג חדש.

ביום 10.9.20 התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים.

בדיון שנערך במעמד הצדדים טענה ב"כ הנאשם, כי היא מייצגת את הנאשם אך ורק לעניין ביטול פסק הדין ולא לדיון בתיק לגופו; וחזרה על הטענות לפיהן ב"כ קודם לא עדכן את הנאשם ולא הודיע לו אודות הדיונים הקודמים על אף שהיה שיתוף פעולה ביניהם; וכי על פי דברי הנאשם, בית המשפט אמר לנאשם כי מועד הדיון נקבע לערב תשעה באב, וזה המועד שנחרט בזכרונו שעה שלא היה מיוצג; וכי הנאשם עבר טסט ותיאוריה וכן שני קורסים של נהיגה מונעת והקורס האחרון מתעכב בשל הקורונה, והשארת גזר הדין על כנו תגרום לנאשם נזק רב, שעה שרישיונו חשוב לו כמי שמתגורר בפריפריה וחלק מ-12 ילדיו קטינים בגילאים 15-32. כן טענה ב"כ הנאשם, כי מאחר והינה מייצגת רק לצורך הבקשה לביטול פסק הדין, ביקשה לדחות את דיון הטיעונים לעונש פעם נוספת על מנת ללמוד את התיק, וגם על מנת לאפשר לנאשם לעשות את הקורס האחרון (עמוד 29 שורות 18-21 לפרוטוקול).

המאשימה התנגדה לבקשה וטענה, כי התנאים לביטול גזר הדין שניתן בהיעדר אינם מתקיימים; כי הנאשם היה מיוצג,

גם בדיון בו נגזר דינו בהיעדרו; וגם היום הנאשם אינו אווז ברישיון נהיגה, והטענות אינן מגובות בחומר ראייתי כלשהו; והענישה הינה מידתית וסבירה בנסיבות; ואין מקום להורות על ביטול גזר הדין.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ושקלתי את מכלול הנסיבות, אינני מוצאת מקום לקבל את הבקשה.

דין

על פי סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, בית המשפט ייעתר לבקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר המבקש "אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין".

באשר לעילת הביטול שעניינה סיבה מוצדקת לאי התייצבות

הפסיקה הנוהגת מלמדת כי על מנת לקבל בקשה לביטול פסק דין משום "סיבה מוצדקת" על המבקש לעבור משוכה גבוהה מאוד. (רע"פ 8427/17 **מדינת ישראל נ' אמנון סאלם** (פורסם בנבו, 25.03.2018)).

בענייננו, מועד הדיון נקבע בנוכחותו של הנאשם "**ליום 28.7.2020 בשעה 14:00**" (ראו החלטה מיום 16.7.20). החלטת בית המשפט מיום 16.7.20 מדברת בעד עצמה, ומשנקבע וכתוב תאריך מפורש, אין כל מקום לטענה כי נקבע תאריך אחר מזה שנקבע; וגם ב"כ הנאשם הנוכחית, בבקשת 'הבהרה' שהגישה ביום 27.7.20 ציינה בכותרת הבקשה, כי "מועד הדיון קבוע ליום 28/7/20 שעה 14:00"; כך שקיימת אינדיקציה ברורה לידיעת הנאשם אודות מועד הדיון בו נגזר דינו בהיעדרו.

על פי הפסיקה, ככלל, טענות בדבר בלבול או שכחה של מועד הדיון לא תתקבלנה כסיבה מוצדקת לאי התייצבות (רע"פ 8427/14 **סאלם**); ושכחה, או טעות, או בלבול בנוגע למועד הדיון אינם עילה לביטול פסק דין. ראו למשל רע"פ 5146/09 **יהונתן שרעבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.07.2009):

"לכל אדם הזכות ליומו בבית המשפט, ואולם זכות זו אינה מוחלטת ואין לאפשר ניצולה לרעה. היעדר התייצבות של אדם מדיון אליו זומן כדין עלולה להוביל לתוצאה כי יורשע בדין ודינו ייגזר, כשם שארע בענייננו. משכך היה, הנטל הוא על המבקש לבטל את פסק הדין להראות כי הייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או כי הביטול דרוש כדי למנוע עיוות דין כשם שמורה סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. בנסיבות העניין אין בטענת המבקש כי התבלבל במועד הדיון כדי להוות טעם המצדיק את אי ההתייצבות (ראו, רע"פ 418/85 רוקינשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(3) 279 (1985))."

וראו גם רע"פ 418/85 **פרץ רוקינשטיין נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט(3) 279, 280-281 (1985), שם נקבע, כי זכותו של נאשם ליומו בבית המשפט איננה אבסולוטית:

"משקיבל הנאשם את ההודעה על מועד המשפט, ניתנה לו בכך ההזדמנות הנאותה שיהיה לו, כדברי הסניגור המלומד,

יומו בבית המשפט. אם שכח את מועד המשפט אין לו אלא להלין על עצמו. השכחה אינה אלא אחת מן הצורות של חוסר תשומת הלב או של הרשלנות וערכאות השיפוט אינן יכולות לאמץ מתכונת הנותנת גושפנקא עקיפה לחוסר האכפתיות. מערכת המשפט חייבת לשאוף לכך כי המשפטים יתנהלו כסדרם ובמועד שנקבע להם מעיקרו וכי לא יתפתח או יתרחב הנוהג של דחיות מיותרות או של דיון כפול ללא צורך שיש בהם כדי להעמיס על קופת הציבור בכלל ועל בתי המשפט בפרט, עומס נוסף שאין הם יכולים לעמוד בו ואשר גם אינו מוצדק לגוף העניין. מי ששכח, יישא בתוצאות שכחתו ולא הציבור בכלל, ובתי המשפט בפרט, הם שיצטרכו ללכת עקב בצד אגודל אחרי מידת תשומת הלב אותה מוכן פלוני לגייס במועד נתון לעניין ההליכים המשפטיים שנפתחו נגדו".

וכך בענייננו, העובדה שהנאשם התבלבל בתאריך, או שבאת כוחו לא טרחה לעדכנו ולוודא עמו את התאריך בעצמה, אינן סיבות מוצדקות לאי התייצבות הנאשם לדיון, ואין בכך משום סיבה מוצדקת לביטול גזר הדין.

באשר לעילת הביטול שעניינה חשש לעיוות דין

אכן, העילה של עיוות דין אינה אך ורק בסיכויי ההגנה אלא לפעמים יש לבחון את העונש שהוטל בראי הנסיבות האישיות של המבקש (עפ"ת (מחוזי חיפה) **שמא נג'וא נ' מדינת ישראל**, 21.5.20, כב' השופט מאזן, פסקה 15).

בענייננו, הנאשם הורשע בשני התיקים שצורפו עוד ביום 2.10.2018, ומאז התקיימו 10 (!) דיוני טיעונים לעונש, במשך תקופה ממושכת ביותר של כשנתיים; ועל אף שנטען שהנאשם עבר בחינה עיונית ומעשית בנהיגה, אם כי לא הוצגו לכך כל אסמכתאות, אין מחלוקת כי הנאשם נותר במצב של רישיון לא בתוקף.

העבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף טומנות בחובן פגיעה בערכי שלטון החוק וכיבוד החוק, וסכנה ממשית לפגיעה במשתמשי הדרך; ומשמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור; ואין צורך להכביר מילים על המסוכנות הנשקפת מהעבירות של נהיגה במהירות מופרזת; ועל פי הפסיקה, מדיניות הענישה לנוהגים כשרישיונם פקע **למעלה מעשור** נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל למספר חודשים ועד שנה, פסילה בפועל לתקופה של 3 חודשים עד מספר שנים, וכן פסילה על תנאי וקנס, בהתאם לתקופת הפקיעה ולעבירות המבוצעות במהלך תקופה זו. וראו למשל רע"פ 1973/13 **אסד חסן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.03.2013); רע"פ 9286/12 **שלום דדון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.12.2012); עפ"ת (מחוזי חיפה) 42871-10-19 **בוויראת נ' מדינת ישראל**, 6.11.19; עפ"ת (מחוזי נצרת) 32401-05-18 **מדינת ישראל נ' אביב אליהו** (10.7.18); ועפת (מחוזי חיפה) 49269-11-11 **קלאודיו לופו-קוזוקר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.3.12).

אמנם עונש הפסילה שהוטל על המבקש אינו קל. ואולם, נוכח חומרת העבירות; תקופת הפקיעה הממושכת (מעל 11 שנים); החזרתיות ונסיבות ביצוע העבירות ביחד עם עבירות מהירות נלוות (ב-2 התיקים שצורפו); מדיניות הענישה; ונוכח העבר התעבורתי המכביד (81 הרשעות קודמות); וריבוי העבירות בתקופת הפקיעה (19 הרשעות), - אני סבורה, כי באיזון הכולל בין כלל רכיבי הענישה, שעה שלא הוטל רכיב של מאסר, אין ברכיב הפסילה בפועל שהוטל משום חריגה ממתחם העונש ההולם. וראו רע"פ 1973/13 **אסד חסן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.03.2013): שם דובר היה בכ-11 שנות פקיעה תוך ביצוע של 14 עבירות בתקופה זו מתוך 31 הרשעות קודמות, כך שהנאשם נהג ברכב בהזדמנויות שונות שעה שרישיונו פקע לפני שנים רבות, והוטלו על הנאשם קנס בסך 1,500 ₪, פסילה בפועל לתקופה

של 24 חודשים, פסילה על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך 3 שנים, 45 ימי מאסר בפועל, ו- 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים. בית המשפט המחוזי קבע, כי עונש של 24 חודשי פסילת רישיונו של המבקש, הינו עונש אשר חורג לחומרה ממתחם העונש ההולם, ואינו פרופורציוני לעונש המאסר שהושת עליו. אשר על כן, העמיד בית המשפט המחוזי את עונש הפסילה, על 12 חודשים ויתר חלקי גזר הדין נותרו על כנם. בבית המשפט העליון נקבע, כי:

"בהתייחס למידת העונש שהוטל על המבקש, סבורני, כי עונש זה אינו מצדיק התערבות, משאין בו כל סטייה חריגה ממדיניות הענישה המקובלת. לענין רכיב המאסר בפועל, שתי הערכאות הקודמות ראו עין בעין את חומרת העבירה שביצע המבקש, וקבעו, כי בנסיבות העניין, אין מנוס מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל, זאת, בעיקר לשם הרתעת המבקש, אשר לחובתו עבר תעבורתי לא מבוטל, ונהיגה חוזרת ונשנית, במשך שנים רבות, ללא רישיון, אשר תוקפו פג בשנת 2001. בנסיבות המקרה שלפניי, אין מדובר, לטעמי, בעונש החורג באופן קיצוני מרף הענישה הראוי בעבירות דומות, ולפיכך לא מצאתי כי יש מקום להתערב בעונש שהושת על המבקש, במסגרת בקשת רשות ערעור זו".

ובעניינינו, כאמור, מדובר בתקופת פקיעה ממושכת של יותר מ- 11 שנים; ומכתבי האישום בעובדותיהם הודה הנאשם עולה כי הנאשם לא נמנע מלחזור ולנהוג ברכב ב- 2 האירועים הנפרדים נשוא עניינינו, ואף הוסיף וביצע עבירות נלוות ונהג במהירות מופרזת בשני אירועים נפרדים אלה; ומדובר בנאשם אשר לחובתו 81 הרשעות תעבורה, מתוכן 19 הרשעות קודמות בתקופת פקיעת הרישיון, לרבות הרשעה מאוחרת להרשעה בעניינינו; וכן גזר הדין אינו כולל רכיב של מאסר - לא בפועל ולא מותנה -; ולכן אני סבורה, כי באיזון הכולל בין כלל רכיבי הענישה, שעה שגזר הדין לא כלל רכיב של מאסר, העונש שהושת על המבקש סביר ואינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת באופן שהותרתו תגרום למבקש עיוות דין.

אין גם בנסיבותיו האישיות של הנאשם, כמו גם ביתר הטענות שהועלו בבקשה ובטיעוני באת כוחו בדיון בפניי (לרבות לענין ב"כ קודם), כדי להצדיק את ביטול גזר הדין שהושת על הנאשם, זאת בהינתן חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, ועברו התעבורתי המכביד, ומשך הזמן הארוך (שנתיים) שניתן לנאשם על מנת לנסות ולפעול להסרת המחדל ולחידוש הרישיון; והאינטרס הציבורי לשמור על שלום הציבור מפני נהגים עוברי חוק גובר על האינטרסים האישיים של הנאשם.

מעבר לצורך יוער, באשר לטענות הנאשם כלפי בא כוח קודם - היה על הנאשם לפנות לסניגור הקודם, טרם הגשת הבקשה, לצורך קבלת התייחסותו, בטרם מטיחים בו הטענות שהוטחו כטעם המהווה יסוד לבקשה. מעבר לכך שטענותיו של הנאשם נטענו בעלמא, מבלי לצרף את תגובת הסניגור הקודם לנטען כלפיו, לא למותר לציין, כי חובתו של בעל דין לעקוב אחר ההליכים בעניינו, וטענותיו של הנאשם כלפי ב"כ קודם אינן יכולות לסייע לו; ואין לנאשם, בהקשר לכך, אלא להלין על עצמו.

כמו כן, טענת ב"כ הנאשם כי הינה מייצגת אך ורק לצורך הבקשה לביטול פסק דין, ויש לדחות את דיון הטיעונים לעונש לצורך קבלת ייצוג (עמוד 29 שורות 18-21 לפרוטוקול הדיון מיום 10.9.20), בנסיבות שפורטו לעיל (כאשר הטיעונים לעונש כבר נדחו משך כשנתיים ימים), מעידה על חוסר תום לב בהתנהלות הנאשם, מתוך כוונה לדחייה נוספת של הדיונים, ושומטת את הבסיס תחת טענתו לעיוות דין.

יוער עוד, כי לא ברור מדוע הכתירה ב"כ הנאשם את הבקשה 'בהסכמת המאשימה', וזאת מבלי שכלל פנתה לקבל או עמוד 5

לבקש את הסכמת המאשימה לבקשה. (וראו עמוד 30 שורות 15-20 לפרוטוקול).

בנסיבות שפורטו לעיל, ומשהנאשם או באת כוחו לא התייצבו לדיון הטיעונים לעונש, ואף לא היו ערוכים לטיעונים לעונש, אין להם אלא להלין על עצמם, ואין לומר כי לא ניתן לנאשם יומו (שלא לומר שנותיו) בבית המשפט.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה לביטול גזר דין שניתן בהיעדר נדחית.

ההחלטה תומצא לצדדים.

ניתנה היום, כ"ד אלול תש"פ, 13 ספטמבר 2020, בהעדר
הצדדים.